

Half open en volledig gestructureerde of gestandaardiseerde interviews

Gestructureerde vragenlijst

In het boek wordt in hoofdstuk 19 het formele en informele (half) open interview uitgewerkt. Gestructureerd (ook wel gestandaardiseerd) interviewen of gestructureerd schriftelijk of online ondervragen is een andere mogelijkheid.

In deze tekst wordt het gestructureerd interview en de gestructureerde vragenlijst uitgewerkt. Ook is er een voorbeeld van een gestructureerde vragenlijst voor schriftelijke ondervraging

1. Gestructureerd interviewen

Gestructureerd interviewen komt voor in drie varianten:

1.1 Het half gestructureerde of (half) open interview

Dit subtype half gestructureerd interview wordt vaak aangeduid als semigestructureerd interview, interview met interviewleidraad, itemlijst of topiclijst. In deze interviewvorm wordt structuur aangebracht door een zogenoemd interviewschema of door van tevoren precies geformuleerde (open of half) open vragen. Het interviewschema of topiclijst is een van tevoren vastgestelde lijst van gespreksonderwerpen die in de loop van het interview aan de orde moeten komen. De volgorde van de onderwerpen, de formulering van de vragen en de formulering van de antwoorden liggen niet vast.

De lijst wordt gebruikt als een soort checklist om er zeker van te zijn dat alle onderwerpen aan bod komen. Deze werkwijze laat echter alle ruimte aan de persoonlijke opvattingen en belevingen van de ondervraagden. Afhankelijk van het gespreksverloop stelt de interviewer de thema's of onderwerpen die in de topiclijst zijn opgenomen op een bepaalde manier aan de orde. De interviewer bepaalt ter plekke op welke manier hij de vragen stelt en hoe hij die formuleert. De vragen zijn net als bij het diepte-interview open van aard. Het is de bedoeling dat de geïnterviewde deze thema's in zijn eigen woorden verder invult of concretiseert. Via het tonen van interesse, het doorvragen en het vragen om verduidelijking speelt de interviewer in op de situatie en stimuleert hij de voortgang van het gesprek.

De topiclijst wordt ontwikkeld op basis van de elementen uit de vraagstelling. Vaak worden op de topiclijst enkele aanwijzingen gegeven voor de manier van vragen of de benodigde informatie. In het kader hierna zie je een topiclijst die is gebruikt in een onderzoek naar emotionele belasting.

<i>Intro:</i>
Voorstellen, doel interview, aanpak, anonimiteit, tijdsduur, uitleg waarom twee interviewers
<i>Algemene vragen:</i>
1. Hoe lang in dienst bij Leeflang?
2. Ervaring met emotionele belasting?
3. Wat verstaat persoon zelf onder emotionele belasting?
<i>Indien zelf ervaring met emotionele belasting:</i>
• Waaraan merkbaar?
• Wanneer merkbaar?
• Oorzaken?
• Wat is bij anderen merkbaar?
• Manier van omgaan binnen organisatie Leeflang?
• Wat kan helpen?
• Wat kan beter?
<i>Indien zelf geen ervaring met emotionele belasting:</i>
• Reden geen last van?
• Rol karakter?
• Wat bij anderen merkbaar?
• Wat is daarvan oorzaak?
• Verschil van deze andere persoon met respondent zelf?
• Tips voor omgaan met emotionele belasting?

Interviewen met behulp

De structuur zit hier in de van te voren vastleggende vragen die worden gesteld.

1.2 Het gestructureerde (half) open interview

Het gestructureerde of gestandaardiseerde open interview bestaat uit een serie vragen die van tevoren zijn verwoord en gerangschikt. Deze vragen worden in een vaste volgorde en in dezelfde bewoordingen aan alle ondervraagden voorgelegd. De ondervraagde is vrij in het formuleren van zijn antwoorden; daarover worden geen suggesties gedaan.

De vraag is of hier nog sprake is van een open interview. Het is een interviewtechniek die veel lijkt op het interviewen met een gestandaardiseerde of gestructureerde vragenlijst (zie 1.3 hierna). De vragen zijn echter open van karakter, in tegenstelling tot de vragen in een gestructureerde vragenlijst. Allerlei antwoorden kunnen in eigen woorden worden gegeven, er zijn geen van tevoren aangegeven antwoordrubrieken.

Het gebruik van deze interviewtechniek is aan te raden als:

- er veel mensen moeten worden geïnterviewd;
- je precies dezelfde informatie wilt hebben van alle ondervraagden;
- er veel interviewers ingezet worden.

In deze variant worden de vragen door de interviewer meestal opgelezen van papier. In elk geval volgt de interviewer de formulering zoals deze van tevoren is gemaakt.

Enkele voorbeelden van dit soort interviewvragen zijn:

- Hoe hebt u de voorbereidingen op de bijeenkomst van 20 april ervaren?
- Wie/welke personen kende u al voor de bijeenkomst van 20 april ?
- Wat hebt u geleerd tijdens de bijeenkomst van 20 april ?

1.3. Het volledig gestructureerde interview

Bij gestructureerde interviews worden vragenlijsten gebruikt waarin de vragen en antwoordmogelijkheden vastliggen. Je werkt met een gestructureerde vragenlijst. De vragen (of uitspraken) die worden voorgelegd van tevoren precies geformuleerd. De vragen zijn gesloten van karakter en voor iedereen hetzelfde. De volgorde van de vragen ligt vast. Je moet je als interviewer houden aan de vragenlijst. Je leest de vragen met de van tevoren aangegeven antwoordmogelijkheden op en kruist na het antwoord van de geïnterviewde een antwoordmogelijkheid aan.

Een voordeel van deze vorm van interviewen is dat je verkregen gegevens gemakkelijk kunt vergelijken. Daardoor is het verwerken en analyseren relatief eenvoudig. Een nadeel is dat je de respondent 'dwingt' in het gebruikte kader te denken en antwoorden. Daardoor mis je waarschijnlijk belangrijke informatie.

2. De gestructureerde vragenlijst

De gestructureerde vragenlijst (ook wel enquête genoemd) is de meest bekende dataverzamelingstechniek. In een enquête zijn de vragen (of uitspraken) die worden voorgelegd van tevoren precies geformuleerd. De vragen zijn in principe voor iedereen hetzelfde. Soms worden de vragen aangepast aan de respondent, bijvoorbeeld verschillende vragen voor mannen en vrouwen. De volgorde van de vragen ligt vast. Hoewel er soms vragen voorkomen waar de respondent zelf een antwoord moet formuleren, liggen bij de meeste vragen ook de antwoordrubrieken vast. Het is een systematische vorm van ondervraging.

Met dit instrument kunnen snel gegevens over een grote groep (25 tot 2.000) mensen worden verzameld. In kort bestek kun je een indruk krijgen van kennis, opinies, houdingen, gevoelens, motieven, aspiraties, gedragsintenties en gerapporteerd gedrag van veel mensen. Een breed geheel van onderwerpen kan bevraagd worden.

De vragen kunnen zowel ***schriftelijk, mondeling, telefonisch, via internet, individueel of in een groep worden afgenomen.***

Bekend is de toepassing in opiniepeilingen; maar het is ook een bruikbaar instrument om gegevens te achterhalen over situaties in de beroepsuitoefening, buurten, wijken, en organisaties.

Het maken van een goede vragenlijst wordt vaak onderschat. Het lijkt gemakkelijk ('even een vragenlijst maken'), maar dat is slechts schijn. Een vragenlijst construeren kost veel tijd, vereist kennis van vragenlijstconstructie, kennis van de doelgroep en veel voorkennis van de onderzoeksthematiek.

Als onderzoeker moet je zelf al veel weten van het onderzoeksthema, anders kun je niet de goede vragen en de daarbij behorende antwoordrubrieken formuleren.

De vragenlijst is het communicatiemiddel tussen respondent en onderzoeker en moet dus 'pienter' zijn. In een goede vragenlijst lopen de vragen gemakkelijk en vormen ze een samenhangend geheel.

De gefaseerde werkwijze bij het maken van een gestructureerde vragenlijst bestaat uit tien stappen. In hoofdstuk 10 van het Handboek praktijkgericht onderzoek (Migchelbrink, 2016, 3^e druk) staat een tienstappenplan speciaal voor het maken van een gestructureerde vragenlijst.

In de volgende paragraaf staat een voorbeeld van een gestructureerde vragenlijst. Deze vragenlijst is huis aan verspreid en opgehaald in een wijk. Deze lijst kan echter ook gebruikt worden voor mondelinge afname. In het onderzoek waarvoor deze vragenlijst werd ontwikkeld is echter i.v.m. de privacy nadrukkelijk niet gekozen voor een mondelinge afname.

3. Voorbeeld gestructureerde vragenlijst **VRAGENLIJST BUURTPREVENTIE-PROJEKTEN**

Wij beginnen deze vragenlijst, met te vragen naar enkele persoonlijke gegevens.

Wilt u a.u.b. aankruisen wat voor u van toepassing is?

Slechts één antwoord per vraag aankruisen.

1. Tot welke leeftijdscategorie behoort u?

(1) 18 t/m 44 jaar

(2) 45 t/m 65 jaar

(3) 65 jaar en ouder

2. Wat is uw geslacht?

(1) man

(2) vrouw

3. In welke wijk woont u?

(1) Kabouterwijk (2) 't Look (3) Zonderwijk

4. Woont u in een koopwoning of in een huurwoning?

(1) koopwoning (2) huurwoning

5. In wat voor soort woning woont u?

(1) flat

(2) twee onder één-kap woning

(3) eengezinswoning, niet vrijstaand

(4) vrijstaande woning/bugalow

(5) bejaardenwoning

6. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden, uzelf meegerekend?

(1) één persoon

(2) meer dan één persoon, n.l.: ... personen

De volgende vragen gaan over (on)veiligheidsgevoelens.

7. Voelt u zich veilig in uw wijk?
- 0 (1) (zeer) veilig
 - 0 (2) tamelijk veilig
 - 0 (3) tamelijk onveilig
 - 0 (4) (zeer) onveilig
8. Is daar in de loop van de tijd verandering in gekomen?
- 0 (1) nee
 - 0 (2) ja, ik voel me nu veiliger dan een jaar geleden
 - 0 (3) ja, ik voel me nu onveiliger dan een half jaar geleden
9. Bent u wel eens bang als u 's-avonds alleen thuis bent?
- 0 (1) ja, (bijna) altijd
 - 0 (2) ja, meestal
 - 0 (3) soms wel, soms niet
 - 0 (4) meestal niet
 - 0 (5) nee, nooit
 - 0 (6) ik ben nooit alleen thuis
10. Is dit bange gevoel groter of kleiner geworden, vergeleken met een jaar geleden?
- 0 (1) groter dan een jaar geleden
 - 0 (2) kleiner dan een jaar geleden
 - 0 (3) hetzelfde gebleven
 - 0 (4) niet van toepassing: nooit bang/alleen thuis

11. Hoe groot schat uzelf de kans dat u in uw woonwijk geconfronteerd wordt met de volgende vormen van criminaliteit en overlast?

(Wilt u per genoemde vorm van overlast/criminaliteit het cijfer omcirkelen dat op u van toepassing is?)

vormen criminaliteit/overlast	n.v.t. denkt geen kans te lopen	kans zeer gering	kans gering	kans rede- lijk	kans tame- lijk groot	kans- zeer groot
a. diefstal van (brom)fiets	1	2	3	4	5	6
b. diefstal uit en vanaf auto	1	2	3	4	5	6
c. inbraak	1	2	3	4	5	6
d. vernieling	1	2	3	4	5	6
e. zomaar een klap, trap of stomp krijgen, betast worden	1	2	3	4	5	6
f. baldadigheid	1	2	3	4	5	6
g. overlast spelende kinderen	1	2	3	4	5	6
h. geluidshinder	1	2	3	4	5	6
i. uitgescholden of nageroepen te worden	1	2	3	4	5	6
j. overlast jeugd bij woningen	1	2	3	4	5	6
k. graffiti	1	2	3	4	5	6
l. te hard rijden in woonbuurten	1	2	3	4	5	6
m. rijden op stoep, in park	1	2	3	4	5	6
n. loslopende honden	1	2	3	4	5	6
o. zakkenrollen	1	2	3	4	5	6

12. Zijn er in uw wijk plaatsen waar u liever niet alleen zou komen?

0 (1) nee, die zijn er geen

0 (2) ja, die zijn er wel

Waar dan? (geef aanduiding van deze plaats(en):

a.....

b.....

c.....

De volgende vragen gaan over preventiemaatregelen die u zelf kunt nemen.

13. Zijn er extra sloten en grendels op deuren en/of ramen in uw woning aangebracht?

0 (1) ja 0 (2)nee

Waarom niet?.....

.....

14. Laat u 's-avonds, wanneer er niemand bij u thuis is, meestal licht branden?

0 (1) ja 0 (2)nee

Waarom niet?.....

.....

15. Heeft u in uw woning sommige waardevolle spullen uit het zicht gezet, zodat ze van buitenaf niet te zien zijn?

0 (1)ja 0(2) nee

Waarom niet?.....

16. Heeft u in uw woning sommige spullen gegraveerd?

0 (1) ja 0 (2) nee

Waarom niet?.....

.....

17. Heeft u uw postcode in uw fiets gegraveerd?

0 (1) ja 0(2) nee

Waarom niet?.....

.....

18. Houdt u op de een of andere manier toezicht op wat er in uw woonbuurt gebeurt?

0 (1) ja 0(2) nee

19. Heeft u met de buren afspraken gemaakt om op elkaars woning te letten?

0 (1) ja 0(2) nee

20. Heeft u een verdedigingsmiddel om u in geval van nood te verdedigen?

0 (1) ja 0 (2) nee

Het volgende blok vragen (op de volgende pagina) gaat over het buurtpreventie-project in uw wijk.

21. Leest u de nieuwsbrief/informatiebulletin van het buurtpreventie-project bij u in de wijk?

0 (1) ja, altijd of meestal

0 (2) ja, af en toe

0 (3) nee

22. Zou u verdachte situaties melden bij de buurt-coördinatoren of bij de politie als daar aanleiding toe is?

0 (1) ja 0 (2) nee

23. Heeft u wel eens een informatie- of voorlichtingsavond van het buurt-preventieproject bezocht?
- 0 (1) ja
- 0 (2) nee---> waarom niet?.....
24. Heeft u de sticker van het preventieproject op uw raam of deur geplakt?
- 0 (1) ja
- 0 (2) nee
- 0 (3) ander antwoord:.....
25. Heeft u wel eens gebruik gemaakt van de meldkaart, of bent u van plan dit te doen in voorkomende gevallen?
- 0 (1) ja, heb gebruik gemaakt
- 0 (2) nog, geen gebruik gemaakt, maar doe het wel als het nodig is
- 0 (3) zal er geen gebruik van maken, omdat
.....
- 0 (4) ben niet op hoogte van bestaan ervan
26. Heeft u wel eens gebruik gemaakt van de merkkoffer, of bent u van plan dit te doen in voorkomende gevallen?
- 0 (1) ja, heb gebruik gemaakt
- 0 (2) nog, geen gebruik gemaakt, maar doe het wel als
het nodig is
- 0 (3) zal er geen gebruik van maken, omdat
.....
.....
- 0 (4) ben niet op hoogte van bestaan ervan
27. Voor klachten over kleine ongemakken als overhangend groen, verlichting, regenwater kunt u het gemeentelijk klachtennummer bellen.
Heeft u wel eens dit nummer gebeld, of bent u dat van plan om te doen indien daartoe aanleiding is?

- 0 (1) ja, heb ik wel eens gebeld
- 0 (2) nog, geen gebruik van gemaakt, maar doe het wel als het nodig is
- 0 (3) zal er geen gebruik van maken, omdat
.....
.....
- 0 (4) ben niet op hoogte van bestaan ervan

Het laatste vragenblok gaat over uw woonwijk.

- 28. Hoe lang woont u in de wijk waar uw huidige woning staat?
 - 0 (1) minder dan 1 jaar
 - 0 (2) 1-3 jaar
 - 0 (3) langer dan 3 jaar

- 29. Is de wijk waar u woont veiliger of onveiliger geworden,
of is de veiligheid hetzelfde gebleven vergeleken met een jaar geleden?
 - 0 (1) veiliger geworden
 - 0 (2) onveiliger geworden
 - 0 (3) hetzelfde gebleven

- 30. Is in de wijk waar u woont de leefbaarheid beter, slechter geworden of
gelijk gebleven, vergeleken met een jaar geleden?
 - 0 (1) leefbaarheid is verbeterd geworden
 - 0 (2) leefbaarheid is achteruit gegaan
 - 0 (3) leefbaarheid is hetzelfde gebleven

Wij leggen u nu een aantal uitspraken voor.

Wilt u van elke uitspraak aangeven of u het er mee eens of oneens bent?

31. In deze wijk ligt vaak rommel op straat en in plantsoenen.
- 0 (1) eens
 - 0 (2) noch eens/noch oneens
 - 0 (3) oneens
32. Ik ben gehecht aan deze wijk
- 0 (1) eens
 - 0 (2) noch eens/noch oneens
 - 0 (3) oneens
33. Het buurtpreventieproject in onze wijk is een zinnige zaak.
- 0 (1) eens
 - 0 (2) noch eens/noch oneens
 - 0 (3) oneens
34. Het buurtpreventieproject in onze wijk pakt de zaken goed aan.
- 0 (1) eens
 - 0 (2) noch eens/noch oneens
 - 0 (3) oneens
35. Hebt u alles kunnen vermelden wat u belangrijk vindt, of zijn er nog onderwerpen waar u nog iets over wilt zeggen?
- 0 (1) ik heb alles kunnen zeggen
 - 0 (2) ik vind dat
-
-
-

WIJ DANKEN U VOOR UW MEDEWERKING

LEG NU DE VRAGENLIJST GEREED VOOR HET OPHALEN

DIT GEBEURT BINNEN ENKELE DAGEN